

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och
domstolsfrågor
103 33 Stockholm**Yttrande över betänkandet Stärkt ordning och säkerhet i domstol (SOU
2017:46)**

(Ju2017/04740/DOM)

Riksdagens ombudsmän har beretts tillfälle att lämna synpunkter på ovan nämnt betänkande. Jag får därför föra fram följande:

Inledning

Som utredningen skriver är det av central betydelse för rättskipningen att domstolarna kan genomföra förhandlingar under ordnade och säkra former. Av de undersökningar som redovisas framgår att det finns behov av att ge domstolarna bättre verktyg för att förbättra ordningen och säkerheten i samband med domstolsförhandlingar. Samtidigt är det nödvändigt att rättskipningen sker i så öppna former som möjligt för att förtroendet för verksamheten ska vidmakthållas.

Utredningen har gjort ett gediget arbete och i allt väsentligt instämmer jag i de överväganden och förslag som redovisas i betänkandet. I det följande redovisar jag min uppfattning i några frågor där jag har synpunkter på förslagen.

Stärkt roll för rättens ordförande (avsnitt 4.1 och 4.2)

Det är utmärkt att rollfördelningen mellan rätten och ordföranden vid förhandlingar ändras på det sätt som utredningen föreslår. Men när det gäller beslut som ska fattas före förhandlingen kan det vålla problem att lagen utpekar ”ordföranden” som beslutsfattare. Utredningen skriver på s. 84 att det klargör att det är ordföranden vid den kommande förhandlingen som får fatta sådana beslut. I beredningsorganisationerna vid landets domstolar bestäms det emellertid ofta först på ett sent stadium vem som blir ordförande vid förhandlingen. Att lämna beslutanderätten till den kommande ordföranden kan därför vara opraktiskt (se prop. 2011/12:63 s. 18). En mer flexibel och ändamålsenlig ordning skulle åstadkommas om beslut innan förhandlingen inleds fattas av rätten, dvs. normalt av en juristdomare enligt tillämpliga behörighetsregler.

En möjlighet att delegera (avsnitt 4.4)

Utredningen föreslår att ordföranden ska kunna delegera uppgifter som inte bör utföras av lagfarna domare till en polisman eller en ordningsvakt. Enligt min mening är det inte lämpligt att uppgifter som innebär myndighetsutövning delegeras till befattningshavare som inte är anställda vid domstolen. Jag avstyrker därför förslaget att delegering ska kunna ske till en polisman. Däremot bör det vara möjligt att delegera uppgifter till en ordningsvakt som är anställd vid domstolen.

En mer ändamålsenlig användning av straffrättsliga sanktioner (avsnitt 4.6)

Utredningen föreslår en möjlighet för rätten att förverka föremål som använts som hjälpmedel vid brott. I specialmotiveringen (s. 249) sägs att rätten själv kan pröva frågor om beslag och förverkande. I den fortsatta beredningen bör klargöras hur den ståndpunkten stämmer med reglerna om beslag i 27 kap. 5 § rättegångsbalken.

Lars Lindström